

Jaarverslag 2013

MiND | Meldpunt Internet Discriminatie

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1 Meldingen 4

- 1.1 Werkwijze 4
- 1.2 Jaaroverzicht 5
- 1.3 Bron van de uitingen 6
- 1.4 Vervolgacties naar aanleiding van meldingen 7

2 Discriminatiegronden 8

- 2.1 Type discriminatiegronden 8
- 2.2 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van ras 9
- 2.3 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van godsdienst 10

Voorwoord

Sinds 1 januari 2013 is MiND Nederland (kortweg MiND) actief. Het meldpunt voor strafbare discriminatie op internet is opgezet op initiatief van de ministeries van Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. MiND biedt een voorziening voor de Nederlandse bevolking waar discriminerende uitingen op het internet gemeld kunnen worden.

Nederland kent over het algemeen een degelijk moderatiebeleid. Toch blijven er altijd discriminerende teksten online verschijnen die onnodig kwetsend zijn voor groepen binnen onze samenleving. Hierbij valt te denken aan discriminerende uitingen op basis van ras, godsdienst, leeftijd, seksuele voorkeur en handicap. Via het meldformulier op www.mindnederland.nl kunnen deze uitingen bij MiND gemeld worden. Deze meldingen worden vervolgens door MiND getoetst op strafbaarheid.

Het afgelopen jaar was het eerste jaar van het bestaan van MiND. Het is daarom nog niet mogelijk om trends of vergelijkingen uit de meldingen te halen. De cijfers in dit jaarverslag geven echter wel inzicht in het soort uitingen waar mensen in Nederland zich aan storen en melding van maken.

1 Meldingen

1.1 Werkwijze

Sinds 1 januari 2013 is het mogelijk om op de website van MiND melding te doen van discriminatie op het internet. Met behulp van het online meldformulier op www.mindnederland.nl kan men een melding maken van een strafbare discriminerende uiting die op internet staat. De melder kan anoniem melden, maar heeft ook de mogelijkheid om een e-mailadres in te vullen, zodat terugkoppeling over de voortgang van de behandeling kan worden gegeven.

De medewerkers van MiND maken een eerste beoordeling van de melding. Dit wordt gedaan aan de hand van drie stappen:

1. Is er reeds eerder melding gemaakt van deze uiting?
2. Is de melding nog terug te vinden op het internet?
3. Is de melding strafbaar volgens het Nederlands Wetboek van Strafrecht en beschikbare jurisprudentie?

Met deze eerste beoordeling wordt bepaald of de melding door MiND in behandeling kan worden genomen. Bij een behandelbare melding doet MiND een verzoek aan de moderator van de website om de uiting te verwijderen. MiND ervaart dat veel websites en fora een goed moderatiebeleid hanteren en geen discriminerende uitingen op hun website willen, maar dat ze niet altijd op de hoogte zijn van een bepaalde uiting of post op hun website of forum.

Als er door de eigenaar of moderator van de website niet gereageerd wordt op het eerste verwijderingsverzoek, dan verstuurt MiND een aanmaning. Mochten deze acties niet tot verwijdering van de uiting leiden, bereidt MiND een aangiftedossier voor het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) voor. Het LECD is het kennispunt bij het Openbaar Ministerie dat belast is met het onderwerp discriminatie. Het voorbereiden van een aangiftedossier is in 2013 niet voorgekomen.

1.2 Jaaroverzicht

In het eerste jaar heeft MiND 251 meldingen over online discriminerende uitingen ontvangen. Ruim de helft van de ontvangen meldingen gingen over discriminatie op grond van ras. Binnen deze categorie ontving MiND met name veel meldingen over discriminatie op basis van een donkere huidskleur. Naast meldingen van discriminerende uitingen op grond van ras kreeg MiND ook veel meldingen over discriminatie op grond van leeftijd, seksuele voorkeur en geloof.

Gemiddeld ontving MiND maandelijks 21 meldingen. Met name tijdens de opstartperiode (januari en februari) en tijdens de zomermaanden lag het aantal meldingen onder het gemiddelde (tabel 1). In de laatste drie maanden van 2013 lag het aantal meldingen daarentegen ver boven het gemiddelde. De stijgende naamsbekendheid en nieuwe contacten met antidiscriminatiebureaus (ADV's) droegen hier in belangrijke mate aan bij. Daarnaast ontving MiND in deze periode veel meldingen over een specifiek Twitter-account en was de zogenaamde 'Zwarte Piet-discussie' in deze periode zeer actueel.

Januari	6	Juli	8
Februari	5	Augustus	11
Maart	34	September	4
April	12	Oktober	62
Mei	24	November	46
Juni	4	December	35
			251

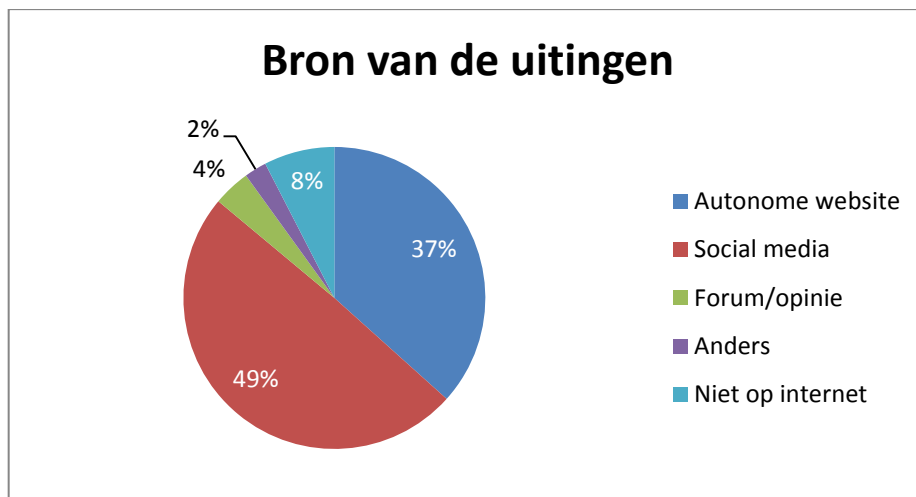
Tabel 1: Meldingen per maand

1.3 Bron van de uitingen

Er wordt in Nederland steeds meer gebruik gemaakt van social media. Twitter, Facebook en YouTube zijn niet meer weg te denken uit de huidige samenleving. Dat is ook terug te zien in de jaarcijfers van MiND. Bijna de helft van de meldingen had betrekking op uitingen op social media (tabel 2). De overige meldingen hadden vooral betrekking op autonome websites (92) en online fora (10). Een deel van de meldingen zijn niet door MiND in behandeling genomen, omdat de uiting niet op het internet stond. De melder is in deze gevallen doorverwezen naar een ADV.

Social media	124
Autonome website	92
Forum/opinie	10
Anders	6
Niet op internet	19
	251

Tabel 2: Bron van de uitingen

1.4 Vervolgacties naar aanleiding van meldingen

Het onderstaand overzicht (tabel 3) geeft aan wat er met een melding is gebeurd.

Melding niet strafbaar volgens artikel 137c	101
Melding reeds verwijderd van website	98
Melding geleid tot verwijderingsverzoek	19
Melding op website met buitenlandse host	9
Geen vervolgactie na overleg met ketenpartner	8
Melding bevat geen concrete link of website	16
	251

Tabel 3: Vervolgacties

Niet strafbaar

De medewerkers van MiND maken een eerste beoordeling van een melding waarbij onder andere wordt bepaald of de melding strafbaar is volgens het Nederlands Wetboek van Strafrecht en beschikbare jurisprudentie.

Bij 101 meldingen was dit niet het geval. Deze meldingen zijn door MiND geregistreerd en de melder heeft (indien er een e-mailadres bekend was) een e-mail ontvangen met de terugkoppeling dat de melding als niet strafbaar is beoordeeld.

Strafbaar

Bij 98 meldingen bleek, na beoordeling van de uiting, dat deze weliswaar strafbaar was, maar inmiddels van de website was verwijderd.

19 meldingen gingen over uitingen die nog wel online stonden en aan deze websites zijn verwijderingsverzoeken gezonden. Een verwijderverzoek is nog in behandeling, aan de overige verzoeken is gehoor gegeven.

In acht gevallen is na overleg met het LECD besloten om geen actie te ondernemen. Dit had bijvoorbeeld te maken met een al lopend onderzoek.

Buitenlandse host

Bij 9 meldingen die als strafbaar werden beoordeeld, ging het om een uiting op een website die in het buitenland wordt gehost. Bij de oprichting van MiND werd bepaald dat MiND zich alleen richt op websites die in Nederland worden gehost.

Voor 2014 is afgesproken dat MiND ook verwijderingsverzoeken zal sturen aan in het buitenland gehoste websites. Tevens wordt in overleg met het LECD bekeken of in deze gevallen aangifte kan worden gedaan.

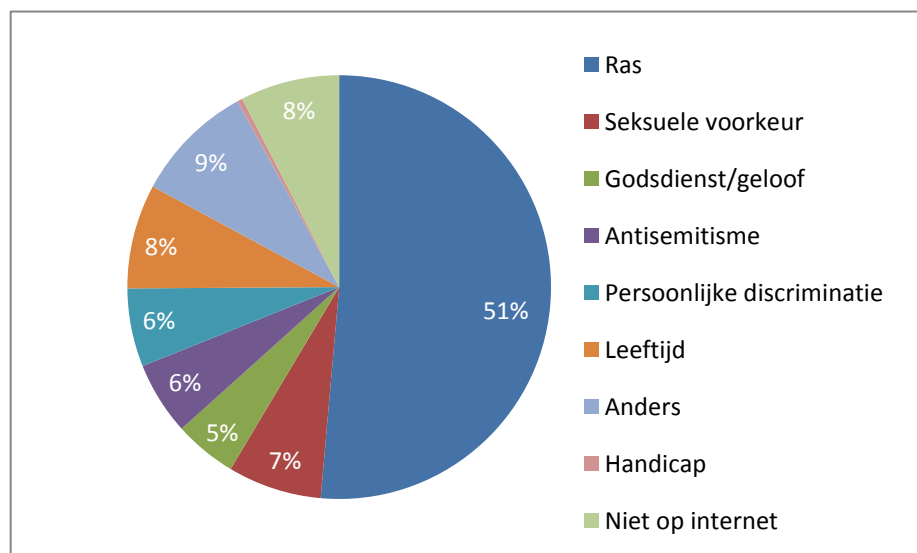
2 Discriminatiegronden

2.1 Type discriminatiegronden

De ontvangen meldingen worden door MiND onderverdeeld in een aantal vastgestelde discriminatiegronden. De discriminatiegronden die MiND hanteert zijn ras, leeftijd, seksuele voorkeur, persoonlijke discriminatie, antisemitisme, godsdienst, handicap en een verzamelcategorie voor meldingen die niet onder een van de genoemde gronden vallen.

Meer dan de helft van de uitingen waarover gemeld is, had betrekking op discriminatie op grond van ras (129 meldingen). In paragraaf 2.2 is deze categorie verder uitgesplitst. MiND ontving verder veel meldingen van discriminerende uitingen met betrekking tot leeftijd (20), seksuele voorkeur (18), antisemitisme (14) en godsdienst (12). In tabel 4 is het aantal meldingen op basis van discriminatiegrond weergegeven.

Daarnaast ontving MiND een aantal meldingen (19) over discriminerende uitingen die niet op het internet plaatsvonden en meldingen (15) over discriminerende uitingen op een individu gericht (persoonlijke discriminatie). De melders zijn in deze gevallen doorverwezen naar de juiste partner, zoals regionale antidiscriminatiebureaus.

Ras	129
Leeftijd	20
Seksuele voorkeur	18
Persoonlijke discriminatie	15
Antisemitisme	14
Godsdienst	12
Handicap	1
Anders	23
Niet op internet	19
	251

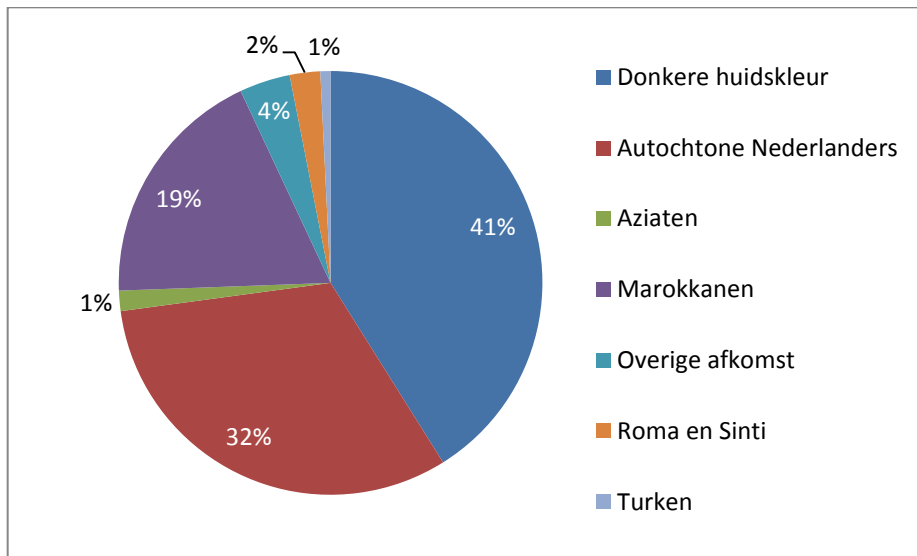
Tabel 4: Meldingen per categorie

2.2 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van ras

In 2013 ontving MiND 129 meldingen over discriminerende uitingen op grond van ras. Ruim 40 procent van deze meldingen (53) had betrekking op discriminatie van personen met een donkere huidskleur. Een deel van deze meldingen gingen over de 'Zwarte Piet-discussie' die eind vorig jaar in Nederland plaatsvond. Verder kreeg MiND 41 meldingen over discriminatie van autochtone Nederlanders. Het overgrote deel van deze meldingen ging over een specifiek Twitter-account waarin opgeroepen werd tot vergassing van Nederlanders. Bijna 20 procent van de meldingen over rassendiscriminatie had betrekking op uitingen over Marokkanen. Tabel 5 geeft de specificatie van de meldingen over discriminatie op grond van ras.

Donkere huidskleur	53
Autochtone Nederlanders	41
Marokkanen	24
Roma en Sinti	3
Aziaten	2
Turken	1
Overige afkomst	5
	129

Tabel 5: Specificatie meldingen ras

2.3 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van godsdienst

Van de twaalf meldingen over discriminatie op grond van godsdienst of levensovertuiging hadden er tien betrekking op de islam. Twee van de meldingen betrof een discriminerende uiting over het christendom.

